

Perspectief

voor morgen

Verkiezingsprogramma

CDA Het Hogeland 2022 - 2026

Inhoud

Inleiding	2
Hoofdstuk 1: Sterke samenleving	4
Dorpen	
Vrijwilligers	
Sport	
Bereikbaarheid	
Wonen	
Openbare orde en veiligheid	
Hoofdstuk 2: Cultuur toerisme en recreatie	7
Hoofdstuk 3: Familie en gezin	8
Zorg voor kind, hulp aan opgroeiende jongeren	
Onderwijs: kinderopvang en scholen	
Hoofdstuk 4: Zorg voor elkaar	9
Hoofdstuk 5: Economie en werkgelegenheid	10
Ondernemerschap en werkgelegenheid	
Havens	
Agrarische sector	
Omgevingswet	
Hoofdstuk 6: Duurzaamheid en Energietransitie	12
Slimme en duurzame mobiliteit stimuleren	
Afval verminderen en hergebruiken	
Hoofdstuk 7: Versterkingsprogramma	14
Schadeherstel	
Toekomstperspectief	
Scholen	
Nationaal Programma Groningen (NPG)	

Inleiding

Wij willen u in het programma “Perspectief voor morgen” graag vertellen over onze plannen voor de komende vier jaar.

Op 1 januari 2019 is na de herindeling van de gemeenten Bedum, de Marne, Winsum en Eemsmond de nieuwe gemeente Het Hogeland ontstaan
Inmiddels zijn we zo’n drie jaar verder en maken we ons op voor de verkiezingen van 16 maart 2022.

We weten nu dat een herindeling gepaard gaat met hobbels, waarbij de bereikbaarheid van de gemeente zeker een aandachtspunt is gebleken. Harmonisatie van tarieven, subsidies en verordeningen heeft de nodige onrust te weeg gebracht en vraagt maatwerk voor een goede overgangperiode naar de nieuwe situatie. Alhoewel de financiële situatie voor 2022 rooskleuriger is dan eerst verwacht, blijft dit voor de komende jaren zorgelijk als gevolg van de kosten voor jeugdzorg, de WMO en de herijking van het gemeentefonds.

Bij de keuzes die gemaakt moesten worden hebben de raadsleden van **CDA Het Hogeland** dat altijd **weloverwogen** gedaan.

Nu staan we voor een nieuwe raadsperiode. Op de volgende pagina’s vindt u onze plannen en speerpunten. Terugkerend punt is dat wij altijd willen luisteren naar de inwoners van onze gemeente, welke zorg is gewenst, hoe gaan we om met de klimaatmaatregelen, wat verstaat u onder economie en werkgelegenheid.

Ook na de dag van de verkiezingen staat u centraal en gaan wij met u in gesprek. Alleen dan kunnen we de **weloverwogen keuzes** maken.

Daarbij geldt dat we niet met alle winden meewaaien maar ons baseren op de **uitgangspunten van het CDA**. Het **CDA** is daarmee een “brede middenpartij” in de gemeente Het Hogeland!

Wij rekenen en vertrouwen op u!

Stem 16 maart 2022 **CDA Het Hogeland**.

De uitgangspunten van CDA Het Hogeland

CDA Het Hogeland voelt zich geroepen, vanuit een besef van verbondenheid tussen de generaties tot zorg voor natuur en cultuur.

Voor *CDA Het Hogeland* begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief. Mensen, buurten, sportclubs, scholen, kerken, zorginstellingen, bedrijven: ze leveren allemaal een unieke bijdrage aan de samenleving.

CDA Het Hogeland staat voor de rechtsstaat als onmisbare voorwaarde voor de bescherming van menselijke waardigheid.

CDA Het Hogeland zet in op betrokken burgers om de onderlinge verbondenheid te versterken.

Hoofdstuk 1: Sterke samenleving

Wij willen dat de gemeente zichtbaar is en goed luistert naar haar inwoners. Dit betekent niet denken voor, maar praten mét inwoners. Actief vragen om hun mening en zo vroeg mogelijk betrekken bij de totstandkoming van nieuw beleid. Ambtenaren en politici moeten achter hun bureau vandaan komen en de boer op om te horen wat er leeft in de maatschappij en om zo een goede basis te leggen voor het opstellen van nieuw beleid.

Dorpen

De gemeente Het Hogeland kent krachtige en vitale dorpsgemeenschappen met een eigen unieke identiteit, waar ruimte is voor initiatieven. De samenstelling van de bevolking verandert en dat legt druk op de vitaliteit van de gemeenschappen, wonen, de leefbaarheid, het onderwijs en voorzieningen in het gebied.

De gemeente dient daar samen met de inwoners op in te spelen.

Voor leefbaarheid zijn allerlei aspecten van belang. Het voorzieningenniveau in de dorpen is er daar één van. De dorpen kennen een voorzieningenniveau, passend bij het schaalniveau van de dorpen. Een kwalitatief goede woonomgeving met een goede spreiding en bereikbaarheid van eigentijdse voorzieningen is voor alle dorpen van belang.

Speerpunten:

- *De dorpen worden uitgedaagd om dorpsvisies te ontwikkelen en met initiatieven te komen waarvoor een dorpsbudget ingezet kan worden.*
- *De voorzieningen in de dorpen in stand houden, passend bij het schaalniveau van de dorpen.*

Vrijwilligers

Vrijwilligers zijn het cement van de samenleving. Wij koesteren de vrijwilligers die zich elke dag opnieuw inzetten voor hun omgeving. Wij willen het voor de vrijwilligers makkelijk maken om hun werk te doen. Wij vertrouwen onze vrijwilligers en maken ons hard voor minder regels en papieren rompslomp. Wij willen vrijwilligers koesteren en faciliteren. Ook willen wij, hen die zonder werk zitten, in ruil voor een uitkering passend vrijwilligerswerk laten doen, mits zij daartoe in staat zijn. Dit zijn taken die op het bord van de gemeente liggen. Daarbij is het belangrijk om het evenwicht tussen professional en vrijwilliger goed in de gaten te houden.

Speerpunten:

- *Optimaal faciliteren vrijwilligerswerk.*
- *Vrijwilligers en mantelzorgers verdienen blijk van waardering van de gemeente.*

Sport

Sport draagt bij aan een gezonde levensstijl en brengt mensen samen. Sportclubs zijn van groot belang voor de leefbaarheid in de dorpen en buurten. Wij maken ons hard voor toegankelijke sportfaciliteiten verspreid over de gemeente.

Kinderen en jongeren leren niet alleen op school, maar ook bij verenigingen. Daarom hebben verenigingen een belangrijke taak in de maatschappij. Door zich te ontwikkelen via sport, muziek en/of toneel staan kinderen en jongeren midden in de samenleving en leren zij dat een sterke

samenleving betrokkenheid van alle burgers vraagt. Wij vinden dat iedereen mee moet kunnen doen. Jongeren die niet de mogelijkheden hebben of ouders die het lidmaatschap niet kunnen betalen willen wij helpen via regelingen vanuit het sociaal domein.

Speerpunten:

- *Toegang tot sport en cultuur moet voor elk kind mogelijk zijn. Daarom moeten eventuele (financiële) hobbels uit de weg worden geruimd.*
- *We zetten in op toegankelijke en moderne sportvoorzieningen.*
- *Wij vinden het belangrijk dat sportvoorzieningen goed toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.*

Bereikbaarheid

De gemeente Het Hogeland is een uitgestrekt gebied. De bereikbaarheid van de diverse dorpen, voorzieningen, de havens, bedrijven, scholen etc. is van groot belang. Wij willen dat er naast de bestaande wegenstructuur nadrukkelijk aandacht is voor de veiligheid van alle gebruikers van de diverse wegen, met name voor zwakke verkeersdeelnemers, zoals voetgangers, scholieren, fietsers en minder validen.

Openbaar vervoer, zowel per trein als per bus, is van essentieel belang voor de leefbaarheid van het gebied. Voorzieningen moeten goed bereikbaar zijn via de weg, maar ook met het openbaar vervoer. Voor het busvervoer moet gekeken worden naar verschillende mogelijkheden, zoals de inzet van flexbussen om dorpen onderling te verbinden, maar ook om de aansluiting met hoofdstructuren van het openbaar vervoer te garanderen.

Speerpunten:

- *Verdubbeling Eemshavenweg (N46).*
- *Insteken op verbetering bereikbaarheid OV, met maatwerk en samen met het bedrijfsleven.*
- *Verkeerssituatie in Onderdendam.*
- *Aandacht met name voor de zwakke verkeersdeelnemers.*
- *Verbreiding en uitbreiding van fietspaden.*

Wonen

Op dit moment is het woningtekort een actueel thema. Recent onderzoek geeft aan dat er vraag is naar wonen met een tuin, de z.g. gezinswoningen. In de stad Groningen is daarvoor onvoldoende ruimte en daar willen wij als CDA Het Hogeland op inspelen. Met de bouw van appartementen willen wij de doorstroming bevorderen. Daarnaast zullen er uitbreidingsplannen moeten komen, met name in de grote kernen. Verder willen wij inzetten op woningbouwmogelijkheden in alle kernen om zowel jongeren, starters en mensen op leeftijd de kans te geven om in hun vertrouwde omgeving te kunnen blijven wonen. Wij willen een goede balans van sociale huur, hogere huur- en particuliere woningen.

Wij vinden het belangrijk dat dit duurzame en levensloopbestendige woningen zijn. Met passende startersleningen maken we een eigen woning bereikbaar voor starters die een steuntje in de rug nodig hebben en de blijvers-lening draagt bij aan “zo lang mogelijk thuis wonen”.

Speerpunten:

- *Starters- en blijvers-leningen dragen bij aan een duurzaam woningbestand;*
- *De versterkingsopgave als kans benutten voor verduurzaming en verbetering van het woningbestand;*
- *Passende woningen voor de juiste doelgroep (starter, levensloopbestendig, koop en huur);*
- *Waarbij ook goedkope huurwoningen voor jongeren belangrijk zijn.*
- *Woningbouw in de hele gemeente en niet alleen in de centrumplaatsen.*
- *Kijken naar alternatieve woonvormen, zoals bijvoorbeeld een Knarrenhof*

Openbare orde en veiligheid

Veiligheid staat bij ons hoog in het vaandel. In de gemeente Het Hogeland moeten inwoners zich veilig voelen en veilig kunnen wonen. Dit betekent niet alleen toezicht van politie, maar ook aandacht voor verkeersveiligheid en goed onderhouden wegen en bermen.

Speerpunten:

- *Inzet van bijzondere opsporingsambtenaren (BOA's) voor een schone en veilige leefomgeving.*
- *Samen met woningcorporaties en inwoners verbeteren en onderhouden van de buurt.*
- *De aanrijtijden voor hulpverleners dienen te voldoen aan de normen die daaraan zijn gesteld.*
- *Wij zijn tegen de vestiging van coffeeshop en/of growshops in onze gemeente.*
- *Verbetering veiligheid op stations.*

Hoofdstuk 2: Cultuur Toerisme en Recreatie

De gemeente Het Hogeland is rijk aan cultureel, religieus en (natuur)historisch erfgoed. Denk daarbij aan de vele borgen die de gemeente rijk is en de vele oud-Groninger kerken. Maar ook het bijzondere wierdenlandschap dat teruggaat tot in de prehistorie en het fameuze Reitdiepdal welke langs de gehele westgrens van onze gemeente loopt. Uiteindelijk uitlopend in het Nationaal Park Lauwersmeer, dat weer grenst aan het Werelderfgoed Waddenzee.

Via diverse musea in het Hogeland kan kennisgenomen worden van het rijke cultuurhistorische verleden van de gemeente. We pleiten voor samenwerking tussen de musea als 'Waddenmusea'.

Toerisme en recreatie zijn onlosmakelijk verbonden met de rijke cultuur. Een rijk cultuurhistorisch gebied is aantrekkelijk voor toeristen en inkomsten vanuit het toerisme zijn onontbeerlijk voor de instandhouding van het religieus en cultuurhistorisch erfgoed.

Voor de waterrecreatie vormt een belangrijke kern voor Het Hogeland. Waar vanuit onder andere Winsum het prachtige Mareengebied bevaren kan worden en vanuit Zoutkamp het Lauwersmeer en de Waddenzee. Daar waar rondvaartmogelijkheden beperkt worden door dammen pleiten we ervoor deze te vervangen door bruggen. Het Helwerdermaar is hier een voorbeeld van.

Havenplaatsen als Zoutkamp en Noordpolderzijl dienen gekoesterd te worden.

Recreatie mag niet worden gezien als een bijkomende bedrijvigheid maar moet een belangrijke pijler zijn van de Hogelandster economie en moet vanuit de gemeente gestimuleerd en gefaciliteerd worden. Wij willen dan ook de volgende speerpunten formuleren om cultuur, toerisme en recreatie op een hoog peil te houden.

Speerpunten:

- *Er is brede promotie nodig om de kracht van het gebied uit te dragen. Winsum als mooiste dorp van Nederland is hier al een goed voorbeeld van.*
- *Bijzondere, cultuurhistorische elementen in het landschap dienen zoveel als mogelijk behouden te blijven en zo nodig te worden verbeterd.*
- *Om de bewustwording van het belang van cultuurhistorisch erfgoed te stimuleren bij vooral jongeren is educatie van groot belang.*
- *Benoemen van cultuurhistorische punten als toeristische attractiepunten.*
- *Culturele verenigingen dienen waar mogelijk door de gemeente gesteund te worden.*
- *Toerisme moet een duidelijke plaats krijgen in de economie van het Hogeland.*
- *Ontwikkeling van wandel-, fiets- en mountainbikepaden, bijvoorbeeld rondom de "berg" in Usquert.*

Hoofdstuk 3: Familie en gezin

Zorg voor het kind, hulp aan opgroeiende jongeren.

Natuurlijk zijn het de ouders die de eerste verantwoording dragen voor het opvoeden van een kind. Maar helaas wordt niet ieder kind met dezelfde kansen en mogelijkheden geboren, laat staan de aandacht krijgt die het nodig heeft. Kinderen die om wat voor reden dan ook buiten de boot dreigen te vallen moeten kunnen rekenen op hulp van de overheid, evenals ouders/verzorgers dat moeten kunnen als er zich grote problemen voordoen in de opvoeding en of thuissituatie. Tegelijk is het heel belangrijk dat er voldoende ruimte wordt geboden aan het kind om kind te mogen zijn. Binnenshuis en buitenshuis moet het kind in een veilige omgeving kunnen opgroeien en dartelen. Dat dit een proces is van vallen en opstaan spreekt voor zich. 'Delen is helen', ofwel een samenleving (directe woonomgeving) en een overheid die bereid zijn te luisteren en daadwerkelijk hulp te bieden zijn de oplossing voor vele problemen op het terrein van de jeugdhulpverlening. Wachtlijsten moeten zo veel als mogelijk worden voorkomen. Maatwerk en korte lijnen zijn uitgangspunt evenals één vertrouwd gezicht.

Onderwijs: kinderopvang en scholen.

Goed en bereikbaar onderwijs zijn onontbeerlijk in de ontwikkeling van het kind. Een dorp is compleet als het kind lopend of op de fiets naar school kan gaan. Bijzonder en openbaar onderwijs hebben samen de verantwoordelijkheid de school voor het dorp te behouden, zonder hun identiteit te hoeven verliezen.

De gemeente zorgt voor goede onderwijshuisvesting en speelt in samenspraak met de schoolbesturen een actieve rol in preventie voorlichting op het gebied van alcohol, drugs, roken en gokken.

Kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie moet beschikbaar zijn en blijven in zoveel mogelijk woonkernen. Bibliotheken en scholen versterken elkaar in de leesbevordering. Culturele instellingen, zoals bijvoorbeeld de kinderboeken museum, Het Hoogeland museum, Het Behouden Blik, Het Berlagehuis, de borgen en historische kerkgebouwen zorgen voor jaarlijks terugkerend klassenbezoek.

De gemeente heeft daarbij een faciliterende rol.

Praten over de opvoeding van kinderen/jongeren en goed beleid daarop ontwikkelen is belangrijk. Daarbij moet ook gebruik worden gemaakt van de communicatiemiddelen die aansluiten bij de inwoners.

Speerpunten:

- *Eén aanspreekpunt per gezin.*
- *Vroeg signaleren van een hulpvraag kan veel problemen voorkomen.*
- *Gekwalificeerde kinderopvang en voor en vroegschoolse educatie ook in de kleinere dorpskernen.*

Hoofdstuk 4: Zorg voor elkaar

De Inwoners van Het Hogeland moeten kunnen vertrouwen op een zorgvuldige uitvoering van de wet maatschappelijke ondersteuning. Wie recht heeft op ondersteuning moet dat kunnen krijgen.

Met betrekking tot de schuldhulpverlening zal moeten worden ingezet op preventie. Laagdrempelig, waarbij de inzet is om zonder ingewikkelde procedures mensen te kunnen helpen. Inwoners die in het verleden te maken hebben gehad met schuldhulpverlening kunnen worden ingezet als ervaringsdeskundigen.

Mantelzorgers worden steeds belangrijker en zijn niet meer weg te denken. Het is misschien wel het zwaarste beroep van Nederland. Overbelasting moet worden voorkomen. De gemeente dient een actieve rol te spelen in het ondersteunen en faciliteren. Mantelzorgers hebben alle leeftijden, met name de 'jongeren' onder hen zullen ondersteuning nodig hebben.

Het nu geldende abonnementstarief zou vervangen moeten worden voor een inkomensafhankelijk eigenbijdrage tarief, om zo het WMO betaalbaar te houden van hen die het nodig hebben.

Speerpunten:

- *Wij willen de WMO betaalbaar houden en bereikbaar voor allen die het nodig hebben.*
- *Extra aandacht voor jonge mantelzorgers.*
- *Schuldhulpverlening, inzetten op voorkomen met hulp van mensen uit de praktijk.*

Hoofdstuk 5: Economie en werkgelegenheid

Ondernemerschap en werkgelegenheid

Werkgelegenheid is van belang voor het behouden en creëren van welvaart. Daarin spelen ondernemers en ondernemingen een prominente rol. Zonder ondernemers zijn er geen banen. Het scala aan ondernemingen is heel breed, zo hebben we grotere ondernemingen, maar ook veel kleine bedrijven en ZZP'ers.

We hebben heel diverse havens in onze gemeente, maar we hebben ook het nodige werk in de zorg en de dienstverlening. Daarnaast hebben wij in onze gemeente veel landbouw- en visserijbedrijven. Binnen onze gemeente is een breed scala aan ondernemers en ondernemingen actief.

Als gemeente kunnen wij het nodige voor de ondernemingen betekenen. In de eerste plaats willen wij zoveel mogelijk lokaal aanbesteden of gunnen. Geld in de regio houden is goed voor het hele gebied. Daarnaast hebben we veel kleine ondernemingen. Om hen de mogelijkheid te geven te groeien is het nodig om samen te werken en van elkaar te leren.

Wij willen, in samenwerking met het ondernemersplatform, bijeenkomsten organiseren voor ondernemers, zodat kennis en kennissen worden vergroot. Daarnaast willen wij het ondernemersloket meer onder de aandacht brengen, omdat de ondernemers daar met hun vragen terecht kunnen over o.a. scholing, subsidiemogelijkheden en personeel.

Wij willen niet over de ondernemers beslissen, maar zoveel mogelijk in overleg met de ondernemers beslissingen nemen. Bij onze ondernemers zit veel kennis en kunde die wij in onze besluitvorming goed kunnen gebruiken.

Havens

In onze gemeente hebben we vier havens: Eemshaven, Noordpolderzijk, Lauwersoog en Zoutkamp. Vier havens met diverse activiteiten. De Eemshaven is de afgelopen jaren hard gegroeid en gaat nog verder groeien. Dat brengt veel werkgelegenheid met zich mee. Dit moet werkgelegenheid zijn die ten goede komt aan de regio, oftewel regionale werkgelegenheid.

Noordpolderzijk is een mooie haven met een hoog recreatief gehalte. Lauwersoog is vooral in gebruik als visserijhaven en als basis voor de offshore activiteiten. Zoutkamp heeft een functie voor de visserij, maar heeft ook een hoog toeristisch gehalte.

Voor alle havens geldt dat wij, rekening houdend met de belangen van het milieu, de omgeving en de inwoners, bedrijven willen faciliteren.

Agrarische sector

In de gemeente Het Hogeland ligt de mooiste kleigrond (zavel) van Nederland, die uitstekend geschikt is voor grondgebonden landbouw. De ontwikkeling in deze sector willen wij zoveel mogelijk stimuleren, rekening houdend met het belang van het milieu en de energietransitie niet vergeten. Daarom willen wij de belangen van alle partijen zo goed mogelijk op elkaar afstemmen.

Omgevingswet

Bij initiatieven die onder deze wet vallen is het doel dat middels een dialoog tussen belanghebbenden en initiatiefnemers een breed gedragen plan ontstaat. Vaak zal uit overleg overeenstemming ontstaan. Het is echter aan de gemeente om betrokken te blijven bij het traject en te monitoren of aan alle meningen voldoende recht wordt gedaan. Wij willen ruimte bieden aan

initiatieven, maar ook dat er een brede belangenafweging wordt gemaakt zodat aan alle wensen en bedenkingen recht kan worden gedaan.

Speerpunten:

- *De kennis en kunde van de ondernemers in de gemeente gebruiken*
- *Zoveel mogelijk lokaal aan besteden*
- *Randvoorwaarden scheppen voor meer werkgelegenheid, zoals scholing en bereikbaarheid*
- *Faciliteren van de bedrijvigheid in de havens*
- *Goed evenwicht vinden tussen landbouw en milieu.*
- *Bijeenkomsten voor ondernemers organiseren*

Hoofdstuk 6: Duurzaamheid en Energietransitie

Wij zijn ons bewust van de noodzaak om maatregelen te treffen om de energietransitie te versnellen.

Wij willen op lokaal niveau allereerst in zetten op energiebesparing. Dit door het organiseren van deskundig, onafhankelijke en persoonlijk advies-op-maat voor woningeigenaren en huurders. Daarnaast moet het voor iedereen financieel mogelijk gemaakt worden om verduurzamingsmaatregelen te nemen. De kosten gaan hier voor de baten uit. Mogelijkheden om dit te financieren worden benut, denk bijvoorbeeld aan het verstrekken van duurzaamheidsleningen en subsidies.

De gemeente geeft het goede voorbeeld door zijn eigen gebouwen energieneutraal te maken. Indien mogelijk worden de daken van maatschappelijke gebouwen voorzien van zonnepanelen. Bij het vervangen van bijvoorbeeld straatverlichting of vervoermiddelen wordt altijd gekozen voor een energiezuinig alternatief.

Daken van nieuwe industriële gebouwen moeten, constructief gezien, voorzien kunnen worden van zonnepanelen. Lokale initiatieven voor het duurzaam opwekken van energie geven wij de ruimte, onder de voorwaarde dat het goed aansluit bij de omvang van de energievraag en passend in de omgeving is. Lusten en lasten zijn in balans.

Grote windmolens worden bij voorkeur alleen gebouwd nabij de Eemshaven. Hierdoor wordt het elektriciteitsnetwerk ontlast en kunnen kleinschaligere zon-initiatieven lokaal ontwikkeld worden. Vraag en aanbod worden altijd op elkaar afgestemd. In samenwerking met kennisinstituten, scholen en het bedrijfsleven stimuleren we de waterstofontwikkeling en stimuleren we innovatieve technieken.

Op wijkniveau gaan we samen met inwoners alle stappen zetten in de warmtetransitie, door in ieder gebied een passende en betaalbare oplossing te vinden, want uiteindelijk moeten alle huishoudens in 2050 van het aardgas zijn afgekoppeld. Wij starten op de plekken in onze gemeente waar hier nu al draagvlak en initiatieven voor zijn.

De klimaatverandering, de opwarming van de aarde en extreme regen- en droogteperioden vraagt om ingrijpende maatregelen. Op kleine schaal dragen we bij door te zorgen voor voldoende openbaar groen en initiatieven te ontwikkelen die inwoners stimuleert om stenen uit tuinen te vervangen voor groen!

Speerpunten:

- Besparing van energieverbruik door woningeigenaren en huurders
- Aandacht voor de betaalbaarheid van verduurzamingsmaatregelen.
- Grootschalige energieopwekking alleen nabij de Eemshaven
- Stimuleren innovatie en scholing
- Stimulering vergroening in woongebieden.

Slimme en duurzame mobiliteit stimuleren

Om het gebruik (bijvoorbeeld deel-auto-projecten) en de aanschaf van elektrische auto's te stimuleren moeten er voldoende, en goed over onze gemeente verspreide, openbare laadpalen in onze gemeente staan. Deze moeten ook goed vindbaar zijn. Hetzelfde geldt voor oplaadpunten voor elektrische fietsen en boten.

Speerpunten:

- Goed bereikbare en voldoende openbare oplaadpunten voor auto's, fietsen en boten.
- Stimuleren gebruik deel-auto's.
- Gemeentelijke voertuigen rijden elektrisch of op waterstof

Afval verminderen en hergebruiken

Wij willen de hoeveelheid afval zoveel mogelijk beperken en wij bevorderen hergebruik en recycling. Diftar is een middel om dit te stimuleren, met mogelijkheden om "groen", oud-papier en glas vooraf te scheiden. Luiers moeten apart kunnen worden ingezameld. Zwerfafval is ons een doorn in het oog. Wij willen dit voorkomen door voldoende openbare vuilnisbakken en het opsporen van de veroorzakers.

Bij gemeentelijke plannen nadrukkelijk kiezen voor duurzame, herbruikbare materialen en gebruik maken van gerecyclede grondstoffen.

Speerpunten:

- *Centrale luierinzameling*
- *Voorkomen zwerfafval*
- *Hergebruik van materialen en grondstoffen*

Hoofdstuk 7: Versterkingsprogramma

Medio 2022 stopt de gaswinning in Groningen, behoudens gaswinning in een hele strenge winter. Maar dit betekent niet dat de bevingen voorbij zijn.

De afgelopen jaren is er een begin gemaakt met versterking, schadeherstel en compensatie aan een groot gedeelte van onze gemeentelijke inwoners. Voor het gebied in onze gemeente wat hierbuiten valt blijven we naar mogelijkheden zoeken om de bewoners hier ook iets te kunnen bieden.

Wat ons betreft wordt de gaswinning uit het Groningerveld zoals gepland afgebouwd en onomkeerbaar beëindigd. Onze inwoners hebben recht op zekerheid en rust.

Schadeherstel en versterking

Het proces van schade herstel, versterking en compensatie gaat vaak moeizaam en duurt lang. Daarnaast is het proces ondoorzichtig. Bij gelijksoortige woningen in één dorp moet het ene huis wel versterkt of opnieuw gebouwd worden en het andere niet. Dit valt niet uit te leggen. Er moet intensief gewerkt worden aan gebiedsagenda's, om gekoppeld aan de versterking, ook gewenste herstructurering van wijken en dorpen ter hand te nemen. Dan ontstaan er mogelijkheden voor duurzaam en levensloopbestendig bouwen. Dat dit in nauwe samenspraak moet met de inwoners is voor ons vanzelfsprekend. De versterkingsopgave moet gemeente breed worden gerealiseerd. Bijzondere aandacht is er voor ons cultureel erfgoed, monumenten en karakteristiek bebouwing. Die moet behouden blijven. Enkel geldelijke motieven mogen niet bepalend zijn voor wel of niet slopen van een woning of gebouw.

Daarnaast dient de beslistermijn bij het IMG over een schade verkort te worden (is nu max. 15 maanden). Ook dient er aandacht en hulp te zijn voor de psychische nood. Wij zijn voor een financiële compensatie in verband met de gaswinning/ongelijkheid in de versterkingsoperatie die gemakkelijk en vlot aan te vragen is en waar ieder getroffen burger aanspraak op kan maken.

Toekomstperspectief

Scholen

Een aantal scholen zijn al opnieuw gebouwd of versterkt. Andere scholen zitten nog midden in dit proces. Maar ook vallen een aantal scholen buiten dit proces. Hierdoor ontstaat er een groot verschil in huisvesting. Wij willen graag dat alle scholen in onze gemeente toekomst bestendig worden gemaakt. Waarbij o.a. binnenklimaat, energiebehoefte en een digitale leeromgeving belangrijke elementen zijn.

Nationaal Programma Groningen (NPG)

Het NPG heeft als doel het verbeteren van de brede welvaart in de provincie en dus ook onze gemeente. De eerste projecten zijn nu gaan lopen via dit programma. Toekomstige projecten dienen eenvoudig ingediend te kunnen worden. En daarbij dienen projecten die veel steun hebben van de lokale gemeenschap een grote kans van slag te hebben voor een bijdrage vanuit het NPG.

Speerpunten:

- *Snelle en ruimhartige schadeafwikkeling.*
- *Gaswinning onomkeerbaar beëindigen.*

- *Voortvarende aanpak van versterking, verduurzaming en verbetering van woningen en gebouwen, gemeente breed.*
- *Zorgvuldig herstel en versterking van cultureel erfgoed.*
- *Gevolgen mijnbouwschade kantelen naar kansen voor een perspectiefvolle toekomst.*
- *Nadrukkelijk aandacht voor schadeherstel van infrastructuur en drainagesystemen.*
- *NPG bijdragen ook zeker voor projecten die veel lokale steun hebben.*
- *Stel bij alles de bewoners centraal!*

HET HOGELAND